

5η ΤΑΞΠΖ
«V ΜΕΡΑΡΧΙΑ ΚΡΗΤΩΝ»

**ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ
ΜΕΤΑΤΙΘΕΜΕΝΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ
ΣΤΗ Ν. ΚΡΗΤΗ**

ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ 09 ΙΟΥΝ 2021

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ	Σελίδα
1. Χαιρετισμός Δκτῆ V ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ ΚΡΗΤΩΝ	3
2. Έμβλημα Μερραρχίας	4
3. Ιστορία Σχηματισμού	5
4. Ιστορικά Στοιχεία Κρήτης	6
5. Πρόσβαση στη Νήσο Κρήτη	16
6. Στέγαση	17
7. Νοσοκομεία – Κέντρα Υγείας	20
8. Κατάσταση Συμβεβλημένων Ιατρών.....	22
9. Χάρτες Πόλεων - Φωτογραφικό Υλικό.....	23
10. Πολιτισμός – Ψυχαγωγία.....	28
11. Εκπαίδευση.....	37

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΔΚΤΗ 5ης ΤΑΞΠΖ « V ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ ΚΡΗΤΩΝ»

Αξιότιμη Κυρία –ε

Με διαταγή του ΓΕΣ μετατίθεστε σε Μονάδα της περιοχής ευθύνης της V ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ ΚΡΗΤΩΝ.

Ο Διοικητής και τα στελέχη του Σχηματισμού, σας καλωσορίζουν εκ των προτέρων από καρδιάς και σας εύχονται όπως η διαδικασία της μετακίνησής σας, ολοκληρωθεί χωρίς προβλήματα. Θα ήθελα να σας διαβεβαιώσω, ότι η Υπηρεσία θα βρίσκεται τόσο στο πλευρό σας, όσο και στο πλευρό της οικογένειάς σας και θα συνδράμει στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, στην επίλυση κάθε προβλήματος που ενδεχομένως αντιμετωπίσετε, καθ' όλο το χρονικό διάστημα που θα υπηρετείτε στη Ν. Κρήτη.

Για το λόγο αυτό, λειτουργεί το Τμήμα Μέριμνας Προσωπικού (1^ο Επιτελικό Γραφείο), με υπεύθυνο Αξκό, με τον οποίο μπορείτε να επικοινωνήσετε στο τηλέφωνο 28210 25211-12, εάν επιθυμείτε, για την παροχή στοιχείων προς εξεύρεση οικίας ή οιασδήποτε άλλης πληροφορίας που μπορεί να διευκολύνει την επικείμενη μετακίνηση και εγκατάστασή σας. Πληροφορίες μπορείτε επίσης να αντλήσετε, από την ιστοσελίδα του ΓΕΣ ([www. army.gr](http://www.army.gr)) στην επιλογή ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ (Μόνιμοι).

Με εκτίμηση

Ο Διοικητής
5ης ΤΑΞΠΖ

«V ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ ΚΡΗΤΩΝ»

ΕΜΒΛΗΜΑ 5ης ΤΑΞΗΣ «V ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ ΚΡΗΤΩΝ»

Έμβλημα της Μεραρχίας είναι ο Μινωικός Ταύρος με τη φράση

"ΕΠΙΚΡΑΤΕΕΙΝ ή ΑΠΟΛΛΥΣΘΑΙ".

Ο Μινωικός Ταύρος ήταν το σύμβολο δύναμης και γονιμότητας κατά τη Μινωική εποχή. Η εικονιζόμενη στάση του, παρουσιάζει την έντονη κινητικότητα που ανέπτυσαν οι ταύροι στο αρχαίο αγώνισμα με την ονομασία "ΤΑΥΡΟΚΑΘΑΨΙΑ". Έτσι συμβολίζεται η ορμή και ο δυναμισμός των Κρητών και κατ' επέκταση της Μεραρχίας μας.

Η φράση "ΕΠΙΚΡΑΤΕΕΙΝ ή ΑΠΟΛΛΥΣΘΑΙ" αποτελεί την απάντηση του έκπτωτου βασιλιά της Σπάρτης Δημάρατου στον Ξέρξη, όταν εκστρατεύοντας εναντίον της Ελλάδας το 480 π.Χ. δεν μπορούσε να αντιληφθεί πως ο λίγος Στρατός των Ελλήνων που αποτελείτο από ελεύθερους άνδρες, που δεν εξαναγκάζονταν να πολεμήσουν με το μαστίγιο, είχε το σθένος και την ικανότητα να αντιπαραταχθεί σε έναν τόσο μεγάλο Περσικό Στρατό.

Επίσης υπενθυμίζει το Μεγάλο Εθνικό μας Χρέος για προάσπιση της ακεραιότητας της Κρήτης μέχρι τελικής θυσίας.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ

Η V Μεραρχία, συγκροτήθηκε τον Σεπτέμβριο του 1912, με έδρα τα Φάρσαλα.

Έλαβε μέρος, σε όλους τους εθνικούς πολέμους που έγιναν από το 1912 μέχρι σήμερα, ήτοι :

- Στον Α΄ Βαλκανικό πόλεμο (1912-13).
- Στον Β΄ Βαλκανικό πόλεμο (1913).
- Στον Α΄ Παγκόσμιο πόλεμο (1914-18).
- Στη Μικρασιατική εκστρατεία (1919 - 1922).
- Στον Ελληνο - Ιταλικό πόλεμο (1940 - 1941).

Τη 12 Σεπτεμβρίου 1916, η V ΜΠ υπαγόμενη στο Δ΄ ΣΣ με έδρα τη Δράμα, κατόπιν συνθηκολόγησης του Σώματος με τους Γερμανούς, αποπλίσθηκε και μεταφέρθηκε στο Γκαίρλιτς της Σιλεσίας, όπου παρέμεινε καθ' όλη η διάρκεια του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου.

Από τον Οκτώβριο του 1916 μέχρι τον Απρίλιο του 1917, συγκροτείται στην Κρήτη η «Μεραρχία Κρητών», η οποία αργότερα μετονομάστηκε σε V Μεραρχία, με έδρα τα Χανιά.

Την 31 Αυγούστου 1922, η V Μεραρχία επιβιβάζεται στο Τσεσμέ και με πλοία μεταφέρεται στη Χίο.

Στις αρχές του 1923, ανασυγκροτείται με έδρα τις Σέρρες, η Μεραρχία Κρήτης, δια συγχωνεύσεως των V και IX Μεραρχιών. Την 30 Ιουνίου 1923 η Μεραρχία Κρήτης μετονομάζεται σε V Μεραρχία, προσωρινά υπαγόμενη στο Γ΄ ΣΣ.

Το 1924 η V Μεραρχία, επανέρχεται στην Κρήτη με έδρα τα Χανιά, όπου και παρέμεινε μέχρι το 1940, με έδρες των Συνταγμάτων της, τα Χανιά (14 ΣΠ), το Ρέθυμνο (44 ΣΠ) και το Ηράκλειο (43 ΣΠ).

Στον Ελληνο-Ιταλικό πόλεμο, η V Μεραρχία μεταφερθείσα στην Αλβανία, έλαβε μέρος στις επιχειρήσεις από τα τέλη Ιανουαρίου 1941 μέχρι και τη λήξη των επιχειρήσεων.

Με τη Γερμανική επίθεση στις 6-4-41, διατάχθηκε η σύμπτυξη της Στρατιάς στο Αλβανικό Μέτωπο. Η V ΜΠ έφθασε στην Πελοπόννησο και στη συνέχεια το Μάιο του 1941, διαλύθηκε, λόγω απαγόρευσης της καθόδου της στην Κρήτη, από τους Γερμανούς.

Την 2 Ιανουαρίου 1951, η εδρεύουσα στην Κρήτη 85 ΣΔΙ, μετονομάζεται σε V Μεραρχία, με έδρα τα Χανιά.

Την 1 Ιουλίου 2004, με την ολοκλήρωση της 3^{ης} Φάσης της αναδιοργάνωσης, η V Μεραρχία Πεζικού ανασυγκροτείται και μετονομάζεται σε 5^η Ταξιαρχία Πεζικού, με έδρα τα Χανιά.

Την 20 Οκτωβρίου 2009, η 5^η Ταξιαρχία Πεζικού κατόπιν διαταγής του ΓΕΣ/ΔΟΡ, μετονομάστηκε σε V ΜΕΡΑΡΧΙΑ ΚΡΗΤΩΝ, με έδρα τα Χανιά και το 2013 σε 5η ΤΑΞΠΖ «V ΜΕΡΑΡΧΙΑ ΚΡΗΤΩΝ».

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ

Μυθολογία

Είναι γνωστή η σχέση της Ελλάδας με την μυθολογία. Έτσι και η Κρήτη έχει μια ιδιαίτερη σχέση αφού σύμφωνα με τον μύθο είναι ο τόπος που γεννήθηκε ο Δίας. Ο βασιλιάς ουρανού και γης Κρόνος φοβούμενος ότι θα χάσει τον θρόνο, κατάπινε τα παιδιά του.

Γι' αυτό τον λόγο η γυναίκα του Ρέα κατέφυγε στην Κρήτη και συγκεκριμένα στο Δικταίο Άνδρο για να γεννήσει το παιδί της κρυφά και στην συνέχεια έκρυψε το παιδί στο Ιδαίο Άνδρο. Έτσι γεννήθηκε και ανατράφηκε ο Δίας που ονομάστηκε Κρηταγενής Δίας, όπου στην συνέχεια πήρε τον θρόνο από τον πατέρα του και έγινε ο βασιλιάς των θεών. Κάποια από τα ονόματα της Κρήτης κατά την μυθολογία είναι : Αερία, για το εύκρατο κλίμα της. Δολιχή, από το στενόμακρο σχήμα της. Ιδαίο, από το όνομα της νύμφης Ιδαίας ή από το όνομα του Ψηλορείτη Ίδη. Κουρήτης, ως χώρα των Κουρητών. Μακαρόνησος, ως χώρα ευτυχισμένων ανθρώπων.

Τελχινία, από τους δαίμονες της μεταλλουργίας Τελχίνες αφού οι κάτοικοι ήταν άριστοι στην τέχνη του μετάλλου. Το όνομα Κρήτη οφείλεται στην νύμφη Κρήτη ή στον γιο του Δία και πανάρχαιο βασιλιά του νησιού Κρήτα, από τον Όμηρο.

Ένα άλλο στοιχείο της μυθολογίας που μπλέκεται με την πραγματικότητα είναι ο Μίνωας, όπου σύμφωνα με την μυθολογία είναι γιος του Δία. Ο Δίας ερωτεύθηκε την κόρη του βασιλιά Φοινίκης Αγήνορα, Ευρώπη. Για να την πλησιάσει μεταμορφώθηκε σε λευκό ταύρο και με την γοητεία του σαγήνεψε την Ευρώπη που έκατσε πάνω του. Τότε ο Δίας την απήγαγε και την πήγε στην Κρήτη όπου έκανε τον γάμο κάτω από ένα πλάτανο στην Γόρτυνα.

Από τον γάμο αυτό γεννήθηκαν οι Μίνωας, Ραδάμανθυς και Σαρπηδόνας. Ο Μίνωας έγινε βασιλιάς την Κνωσού όπου κάθε εννιά χρόνια μιλούσε με τον πατέρα του Δία για νέους νόμους. Από αυτό το σημείο και έπειτα ο μύθος μπλέκεται με τα ιστορικά στοιχεία. Ο βασιλιάς Μίνωας ζούσε στο ανάκτορο της Κνωσού και ήταν άρχοντας όλης της Κρήτης. Ήταν ακόμα διοικητής, αρχηγός στρατού, δικαστής και αρχιερέας. Πολλοί βασιλιάδες του νησιού είχαν το όνομά του όπου σήμαινε τίτλο όπως οι Φαραώ στην Αίγυπτο. Ο γιος του Ανδρόγεως δολοφονήθηκε στην Αθήνα και έτσι ύστερα από πολιορκία ο Μίνωας επέβαλε στους Αθηναίους κεφαλικό φόρο. Έπρεπε δηλαδή η Αθήνα να στέλνει εφτά νέες και εφτά νέους για τον Μινώταυρο.

Ο Μινώταυρος ήταν ένα τέρας που ήταν μισός άνθρωπος και μισός ταύρος, ενώ ζούσε μέσα σε έναν λαβύρινθο. Η πραγματικότητα είναι ότι πολλοί νέοι αθλητές σκοτώνονταν κατά την διάρκεια ενός αγωνίσματος με ταύρους που γινόταν στην Κνωσό. Ο λαβύρινθος ήταν το παλάτι της Κνωσού που η

αναπτυγμένη αρχιτεκτονική το είχε κάνει τόσο πολύπλοκο που έμοιαζε με λαβύρινθο. Ο θάνατος του Μινώταυρου προήλθε από τον Θησέα, γιο του βασιλιά της Αθήνας Αιγέα. Η κόρη του Μίνωα Αριάδνη ερωτεύτηκε τον Θησέα και προμηθεύοντάς τον με ένα σπάγκο (μίτος της Αριάδνης) τον βοήθησε να θανατώσει τον Μινώταυρο και να μπορέσει να βγει από τον λαβύρινθο.

Ο Δαίδαλος ήταν αυτός που κατασκεύασε τα ανάκτορα και ο Μίνωας τον φυλάκισε για να μην μπορεί να κατασκευάσει άλλο τέτοιο αριστούργημα. Ο πολυμήχανος και εφευρέτης Δαίδαλος κατασκεύασε από κερί φτερά και μαζί με τον γιο του Ίκαρο κατάφεραν να πετάξουν και να φύγουν από το νησί. Ο Ίκαρος όμως από την χαρά του που πέταγε πήγε πολύ ψηλά και κοντά στον ήλιο όπου η ζέστη έλιωσε τα φτερά του και έπεσε. Στην συνέχεια ο Δαίδαλος κατέφυγε στην Σικελία κοντά στον βασιλιά του Καμικίου Κώκαλο.

Ο Μίνωας άρχισε να ψάχνει τον Δαίδαλο και όταν έφτασε στην Σικελία ζήτησε από τον βασιλιά Κώκαλο να του βρει έναν τεχνίτη που να μπορεί να περάσει μια κλωστή από ένα κοχύλι που κρατούσε. Ο βασιλιάς Κώκαλος έδωσε το κοχύλι στον Δαίδαλο όπου πέρασε την κλωστή. Ο Μίνωας κατάλαβε όμως ότι μόνο ο Δαίδαλος ήταν ικανός για κάτι τέτοιο και ζήτησε να του παραδοθεί αμέσως. Ο Κώκαλος υποσχέθηκε ότι θα του παραδώσει τον Δαίδαλο, όμως ο βασιλιάς δολοφόνησε τον Μίνωα προσφέροντάς του ένα μπάνιο όπου το νερό ήταν καυτό.

Νεολιθική εποχή (6500 – 2800 π.Χ.)

Πέρα από την μυθολογία οι ανασκαφές που έγιναν και γίνονται στο νησί είναι αυτές που μας πληροφορούν για την ιστορία στα αρχαία χρόνια. Τα παλαιότερα στοιχεία των πρώτων κατοίκων είναι της Κνωσού, όπου ο Άγγλος αρχαιολόγος Έβανς το 1900 ανακάλυψε ολόκληρο νεολιθικό συνοικισμό κάτω από τις αυλές του Μινωικού ανακτόρου. Από τον Έβανς βρέθηκε παλαιότατος προκεραμικός οικισμός που χρονολογείται στο τέλος της 7ης χιλιετίας. Τα ευρήματα γίνονται ολοένα και πιο εμφανή και έχουμε την Αρχαιότερη Νεολιθική της Κνωσού. Οι πρώτοι κάτοικοι του νησιού πιστεύεται ότι προήλθαν από την ηπειρωτική Ελλάδα. Ο άνθρωπος εκείνης της εποχής ζούσε σε πέτρινες καλύβες και η τροφή του προερχόταν από το κυνήγι, το ψάρεμα και κάποιου είδους γεωργία. Στη νεολιθική εποχή παρουσιάζεται και η πρώτη μορφή τέχνης όπου με τα κόκαλα από τα ζώα που έτρωγε ο άνθρωπος κατασκεύαζε εργαλεία και στολίδια. Ακόμη έχουμε την επεξεργασία του πυλού χωρίς όμως την χρησιμοποίηση του κεραμικού τροχού.

Προ-ανακτορική εποχή – εποχή χαλκού (2800 – 1900 π.Χ.)

Το 3000 π.Χ. έληξε ο νεολιθικός πολιτισμός και έρχεται η εποχή του χαλκού. Την εποχή αυτή υπάρχει εξέλιξη του πολιτισμού με δημιουργία πόλεων όχι μόνο στα παράλια αλλά και στα άγονα βουνά. Την εποχή αυτή αρχίζει η επεξεργασία των πολύτιμων λίθων και του ελεφαντόδοντου. Η Μινωική Κρήτη ήταν ισχυρή

στο ναυτικό και συγχρόνως στο εμπόριο όπου είχε συναλλαγές με την Κύπρο, την Αίγυπτο και την Μέση Ανατολή. Αυτό αποδεικνύεται από τα ευρήματα της Ζάκρου που είναι Κυπριακά χάλκινα τάλαντα και Συριακά ελεφαντόδοντα.

Παλαιο-ανακτορική εποχή (1900 – 1700 π.Χ.)

Την εποχή αυτή έχουμε το κτίσιμο των Μινωικών παλατιών. Ο πολιτισμός την εποχή αυτή ήταν ιδιαίτερα ανεπτυγμένος σε όλους τους τομείς, ενώ πρέπει να αναφερθεί η ισότητα της γυναίκας όπου συμμετείχε στα κοινά. Από τα ευρήματα της Κνωσού μπορούμε να δούμε την ανάπτυξη της ζωγραφικής, γλυπτικής, κεραμικής, μεταλλοτεχνία. Τα μινωικά κέντρα της Κρήτης ήταν τέσσερα : Η Κνωσός, η Φαιστός, τα Μάλλια και η Ζάκρος. Υπήρχαν όμως και πολλές άλλες πόλεις κυρίως στο κέντρο και στα ανατολικά του νησιού. Στην Κρήτη δεν παρουσιάζεται το φαινόμενο της υπόλοιπης Ελλάδας όπου κάθε πόλη ήταν ξεχωριστό κράτος, το νησί ήταν ενωμένο με βασιλιά τον Μίνωα.

Νέο-ανακτορική εποχή (1700 – 1400 π.Χ.)

Μετά από σεισμό το 1700 π.Χ. τα ανάκτορα ξαναχτίζονται ενώ παράλληλα χτίζονται και άλλα παλάτια όπως στις Αρχάνες, τα Χανιά και την Κυδωνία. Παράλληλα ο πολιτισμός ολοένα και αναπτύσσεται ενώ τα ευρήματα εκείνης της εποχής είναι πολλά και μπορούμε να γνωρίζουμε την ζωή εκείνη την εποχή. Απομεινάρια εκείνης της εποχής βλέπουμε σήμερα στους περισσότερους αρχαιολογικούς χώρους. Ιδιαίτερη ανάπτυξη είχε και η τέχνη όπως η μικροπλαστική, ζωγραφική, λιθοτεχνία, χρυσοχοΐα.

Μετά-ανακτορική εποχή (1400 – 1100 π.Χ.)

Όμως όλος αυτός ο λαμπρός πολιτισμός χάνεται ξαφνικά από αίτια που δεν γνωρίζουμε. Τρεις είναι οι κυριότερες εκδοχές : α) Ξένοι κατακτητές , β) Επανάσταση των Κρητών εναντίον των Αχαιών και η πιο πιθανή εξήγηση γ) Έκρηξη του ηφαιστείου της Σαντορίνης. Ο Μινωικός πολιτισμός συνεχίζεται σαν τμήμα του Μυκηναϊκού πολιτισμού. Οι Αχαιοί εκμεταλλεύτηκαν την καταστροφή αυτή και ισχυροποίησαν την θέση τους στο νησί. Οι ανασκαφές μας δείχνουν την επιρροή των δύο πολιτισμών, ενώ το εμπόριο συνεχίζει να υπάρχει.

Εποχή του σιδήρου – Δωριείς (1100 – 67 π.Χ.)

Τον 10ο αιώνα π.Χ. το νησί αποικήθηκε από Δωριείς όπου μετέφεραν στην Κρήτη τον πολιτισμό τους. Οι κάτοικοι του νησιού κατέφυγαν στα βουνά και σε απόκρημνες περιοχές. Οι Δωριείς εγκαταστάθηκαν στις σημαντικότερες πόλεις όπως Κνωσό, Φαιστό, Γόρτυνα, Τύλισο, Χερσόνησο, Κυδωνία, Σητεία. Η τέχνη παίρνει νέα μορφή με την χρησιμοποίηση του σιδήρου. Ο πολιτισμός συνεχίζει την ανάπτυξή του με περισσότερο Δωρικές και ανατολικές επιρροές. Το νησί συνεχίζει να είναι εμπορικό κέντρο.

Ρωμαϊκή περίοδος (67 π.Χ. – 330 μ.Χ.)

Δεν γλίτωσε ούτε η Κρήτη από την Ρωμαϊκή αυτοκρατορία όπου λόγω της γεωγραφικής της θέσης έγινε "πόθος" της Ρώμης από πολύ νωρίς. Πολλά οικοδομήματα, ωδεία, ναούς, στάδια, λουτρά χτίστηκαν σε πολλές πόλεις του νησιού με πρωτεύουσα την Γόρτυνα. Εκείνη την εποχή ήρθε και ο χριστιανισμός στην Κρήτη από εμπόρους που παραβρέθηκαν στα Ιεροσόλυμα την πεντηκοστή

στο κήρυγμα του Πέτρου. Ο Απόστολος Παύλος ήταν αυτός που δίδαξε τον Χριστιανισμό στο νησί και ο μαθητής του Τίτος συνέχισε το έργο του.

Βυζαντινή περίοδος (330 – 1204 μ.Χ.)

Η Κρήτη από τα μέσα του 4ου αιώνα μ.Χ. έως τις αρχές του 13ου ήταν θέμα (επαρχία) της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας. Με την ένταξη της Κρήτης στο ανατολικό Βυζάντιο και μέχρι την κατάκτηση από τους Άραβες, δεν υπήρχαν σημαντικά γεγονότα, αν εξαιρέσουμε κάποιες επιδρομές που έγιναν. Την εποχή αυτή ο Χριστιανισμός μπήκε στη ζωή των κατοίκων του νησιού και τους στήριξε στους αγώνες που έγιναν στο μέλλον.

Αραβοκρατία (824 – 961 μ.Χ.)

Τον 9ο αιώνα περίπου οι Άραβες κατάκτησαν το νησί και το χρησιμοποιούσαν ως ορμητήριο για την πειρατεία που έκαναν στα νησιά του Αιγαίου. Οχύρωσαν την σημερινή πόλη του Ηρακλείου και έσκαψαν μια μεγάλη τάφρο, έτσι πήρε την ονομασία Χάνδακας. Παρ' όλη την δύναμη του κατακτητή ο Κρητικός λαός δεν έχασε την παράδοση.

Συμπεραίνουμε ότι ο πολιτισμός δεν επηρεάστηκε από τον Αραβικό κόσμο αφού ελάχιστες είναι οι Αραβικές λέξεις που χρησιμοποιούνται μέχρι σήμερα. Από τις ληστρικές επιδρομές οι Άραβες συγκέντρωσαν μεγάλο αριθμό αγαθών, και δούλων όπου στην πλατεία Ελ. Βενιζέλου υπήρχε διεθνές δουλεμπόριο. Πολλές ήταν οι προσπάθειες του Βυζαντίου για την απελευθέρωση της Κρήτης. Το 961 μ.Χ. ο Νικηφόρος Φωκάς ξεκίνησε με πολυάριθμα στρατεύματα για την απελευθέρωση του νησιού.

Η πολιορκία κράτησε 9 μήνες και ήταν πολύ σκληρή, ώσπου οι Βυζαντινοί έσκαψαν τούνελ κάτω από τα τείχη και το ανατίναξαν. Το αποτέλεσμα ήταν να καταρρεύσουν δύο πύργοι και το μεσοπύργιό τους. Οι θησαυροί που υπήρχαν στάλθηκαν στο Βυζάντιο ενώ μερικοί υπάρχουν στο Α. Όρος.

Ενετοκρατία (1204 – 1669 μ.Χ.)

Από τον 10ο αιώνα άρχισε η παρακμή του Βυζαντίου και κορυφώθηκε τον 12ο αιώνα. Έτσι και η Κρήτη σαν επαρχία του Βυζαντίου “προσφέρθηκε” από τον Αλέξιο σαν δώρο στον Βονιφάτιο τον Μομφερρατικό. Η κατάκτησή της από τον Βονιφάτιο ήταν αδύνατη, έτσι ο Βονιφάτιος με σημαντικά ανταλλάγματα παραχώρησε την Κρήτη στη Δημοκρατία της Βενετίας.

Από το 1212 έως το 1669 η Κρήτη υποδουλώθηκε στην Βενετία, εκτός από τα Σφακιά που δεν υποτάχθηκαν ολοκληρωτικά. Στο νησί έφθασαν Ενετοί ευγενείς όπου τους είχαν προσφερθεί κομμάτια γης. Το νησί διαιρέθηκε σε 6 τμήματα : Των Αγίων Αποστόλων , του Αγίου Μάρκου , του Σταυρού , του Καστέλου , του Αγίου Παύλου και του Dorsoduro. Επειδή ο Χάνδακας συνεχώς μεγάλωνε χτίστηκαν νέα τείχη και είναι αυτά που εμείς γνωρίζουμε. Τα τείχη αυτά ήταν τα καλύτερα της εποχής και άντεξαν 21 χρόνια πολιορκίας από τους Τούρκους.

Παρ' όλο που η Κρήτη ήταν υποδουλωμένη, οι τέχνες και τα γράμματα δεν έπαψαν να ανθίζουν, μέχρι την κατάκτηση από τους Τούρκους τουλάχιστον. Οι Βυζαντινές και οι Ενετικές επιρροές ανέπτυξαν τις τέχνες και τα γράμματα.

Πολλοί ήταν οι Βυζαντινοί λόγιοι που κατέφυγαν στην Κρήτη. Ακόμα οι κάτοικοι της Κρήτης είχαν την δυνατότητα να ταξιδέψουν στην Ιταλία όπου ευρύτερες σπουδές, που στη συνέχεια επέστρεφαν πίσω για να μεταφέρουν τα νέα επιστημονικά ρεύματα ή έμεναν στην δύση όπου διέπρεπαν. Πολλοί ήταν οι λογοτέχνες εκείνης της εποχής με χαρακτηριστικό παράδειγμα τον Βισσέντζο Κορνάρο με το έργο "Ερωτόκριτος".

Σημαντική άνθιση γνώρισε και η ζωγραφική με επιρροές από τους αγιογράφους του Βυζαντίου, ο Δομήνικος Θεοτοκόπουλος ή Ελ Γκρέκο γεννήθηκε και μαθήτευσε την εποχή αυτή. Ακόμα πολλά είναι τα κτίσματα που έχουν σωθεί μέχρι τις μέρες μας και είναι αριστουργήματα.

Νεότεροι χρόνοι - Τουρκοκρατία

Τον 17ο αιώνα η ιστορία της Κρήτης παίρνει την πιο δραματική της τροπή. Οι Τούρκοι είναι οι νέοι κατακτητές του νησιού. Δεν έχουν καμία σχέση με τους ως τώρα κατακτητές που πολλές φορές αφομοιώθηκαν από τον Κρητικό λαό (Ενετοί). Από το 1333 οι Τούρκοι προσπαθούσαν να καταλάβουν το νησί. Ωστόσο δεν μπόρεσαν να καταλάβουν το νησί εκτός από το Ρέθυμνο και κάποια χωριά που λεηλάτησαν το 1538.

Η γεωγραφική θέση και τα άφθονα προϊόντα που παράγει η Κρήτη έκαναν τους Τούρκους να την θέλουν όλο και περισσότερο, έτσι το 1645 αποφασίστηκε η κατάληψή της. Στις 23 Ιουνίου 1645 έφθαναν στην Κρήτη 100 πολεμικά πλοία, 350 μεταγωγικά, 50.000 στρατιώτες με αρχηγό τον Γιουσούφ πασά και τον Μουράτ αγά. Αποβιβάστηκαν χωρίς ουσιαστική αντίσταση στα Χανιά, εκεί που σήμερα βρίσκεται η Ορθόδοξη Ακαδημία Κρήτης, όπου έκαψαν και λεηλάτησαν την μονή.

Στην συνέχεια συγκρούστηκαν με τους Ενετούς στο νησάκι Θοδωρού όπου μετά από 4 ώρες σκληρής μάχης οι Ενετοί ανατινάχτηκαν παίρνοντας μαζί τους πολλούς Τούρκους όπως στην μονή Αρκαδίου μετέπειτα. Οι Τούρκοι προχώρησαν και πολιορκήσαν το φρούριο των Χανίων από στεριά και θάλασσα. Οι πολιορκημένοι ζητούσαν βοήθεια από τον Ενετικό στόλο που βρισκόταν στην Σούδα, αλλά μάταια. Η πόλη παραδόθηκε στις 22 Αυγούστου 1645 με όρους που οι Τούρκοι δεν τήρησαν. Σιγά - σιγά όλος ο νομός κατακτήθηκε εκτός από τα Σφακιά. Οι κατακτητές προχώρησαν στο Ρέθυμνο.

Πολλοί από τους κάτοικους πήγαν στον Χάνδακα για προστασία, όπου δεν έγιναν δεκτοί από τους Ενετούς. Στις 13 Νοεμβρίου έπεσε και το Ρέθυμνο. Γνωρίζοντας ότι το φρούριο του Χάνδακα ήταν το πιο ισχυρό κατέλαβαν πρώτα όλο το νησί και έπειτα, στις 29 Μαΐου 1648 άρχισε την πολιορκία. Οι Τούρκοι δεν κατάφεραν να πολιορκήσουν από την θάλασσα όπου τροφοδοτούνταν το φρούριο με τρόφιμα και

στρατιώτες αφού είχε πανευρωπαϊκό ενδιαφέρον. Οι πολιορκητές δωροδοκούσαν τους λιποτάκτες Ενετούς και έτσι ο Ενετός συνταγματάρχης Ανδρέας Μπαρότσης έδειξε τα αδύνατα σημεία του οχυρού. Το φρούριο σιγά-σιγά άρχισε να χάνει την δύναμή του και στις 16 Σεπτεμβρίου 1669 παραδόθηκε με ήπιους όρους.

Οι απώλειες για όλο το νησί ήταν τρομακτικές. Από 500.000 κατοίκους που είχε το νησί πριν τον πόλεμο, μετά τα όσα πέρασε έφθασε τους 50.000. Οι πόλεις καταστράφηκαν και οι κάτοικοι εκδιώχθηκαν στα βουνά. Κάθε είδος πολιτισμού χάθηκε, ενώ η ορθοδοξία ήταν η μόνη που στήριξε τους Κρητικούς παρόλο που οι Τούρκοι κατέστρεφαν τις εκκλησίες ή τις έκαναν τζαμιά. Η κτηνοτροφία χάθηκε ενώ η γεωργία ήταν για τους κατοίκους ένα είδος δουλείας αφού η βαριά φορολογία έπαιρνε σχεδόν όλη την σοδειά. Στον αποδεκατισμό του λαού συνέβαλε το παιδομάζωμα όπου κάθε παιδί από 8 – 13 ετών πήγαινε με την βία και εξισλαμιζόταν ώστε να γίνει δυνάστης του λαού του.

Οι πρώτες επαναστατικές δραστηριότητες

Όμως ο Κρητικός λαός αν και εξουθενωμένος παρουσίασε σημάδια αναζήτησης της ελευθερίας. Αρχικά με τους χαϊνήδες που ήταν αντάρτες και ζούσαν κρυμμένοι στα βουνά. Η πρώτη επαναστατική δραστηριότητα έγινε 23 χρόνια μετά από την κατάκτηση της Κρήτης με την επανάσταση του Μοτσενίγου στις 17 Ιουλίου 1692 που όμως καταπνίγηκε.

Η επανάσταση του Δασκαλογιάννη που ξεκίνησε στα Σφακιά το 1770 είχε και αυτή ατυχής κατάληξη. Όμως οι Κρητική φλόγα για την ελευθερία ολοένα και φούντωνε παρ' όλο που η δύναμη του νησιού ήταν μικρή και η απόσταση από την ηπειρωτική Ελλάδα ήταν μεγάλη. Ακόμα δεν υπήρχε ένας αρχηγός που θα οργάνωνε την επανάσταση. Η είδηση του Μεγάλου Ξεσηκωμού του Γένους έφτασε αργά στην Κρήτη από έμπορους Σφακιανούς. Στις 21 Μαΐου 1821 έγινε συνέλευση στα Σφακιά όπου αποφασίστηκε και οργανώθηκε η επανάσταση.

Οι μάχες που γίνονταν ήταν τρομερές. Οι Έλληνες ολοένα και κέρδιζαν έδαφος, με τους Τούρκους όμως για αντίποινα να σφάζουν γυναικόπαιδα. Πρώτα ελευθερώθηκε το δυτικό μέρος και σιγά - σιγά οι επαναστάτες προχωρούσαν προς το κέντρο. Η έλλειψη συντονισμού και ηγέτη της επανάστασης ήταν αισθητή. Οι Κρητικοί ζήτησαν από τον Υψηλάντη να ορίσει έναν αρχηγό, μετά από κάποιες προτάσεις και αρνήσεις ορίστηκε αρχηγός ο Μιχ. Κομνηνός Αφεντούλιεφ, που αποδείχθηκε άπειρος για την Κρητική επανάσταση.

Κατάπνιξη της επανάστασης. Μωχάμετ Άλη.

Βλέποντας οι Τούρκοι ότι δεν μπορούσαν να υποτάξουν τους επαναστάτες ζήτησαν βοήθεια από την Αίγυπτο. Έτσι στις 28 Μαΐου 1822 ο Μωχάμετ Άλη μαζί με πολυάριθμο στρατό και στόλο αποβιβάστηκε ανενόχλητος στην Σούδα. Οι μάχες που γίνονταν ήταν σκληρές μιας και ο αριθμός των κατακτητών ήταν πολύ μεγάλος, όμως οι Κρητικοί δεν έπαψαν να πολεμούν γενναία. Παρά τις παρακλήσεις για βοήθεια από την υπόλοιπη Ελλάδα δεν υπάρχει καμία απάντηση.

Τον Νοέμβριο του 1822 αποφασίστηκε η αντικατάσταση του Αφεντούλιεφ από τον Εμμ. Τομπάζη που έφτασε στην Κρήτη 20 Μαΐου. Ο νέος αρμοστής όμως αποδείχθηκε μοιραίος για την εξέλιξη της επανάστασης. Ενώ οι κατακτητές δυνάμωσαν από τις Αιγύπτειες δυνάμεις, η λάθος στρατηγική του Τομπάζη σιγά-σιγά κατέπνιγε την επανάσταση. Στις 12 Απριλίου 1824 ο Τομπάζης έφυγε από την Κρήτη και μαζί μ' αυτόν έσβησε η επανάσταση.

Οι μόνοι που αντιστέκονταν ήταν οι “καλησπéριδες”, οι χαϊνηδες δηλαδή που ήταν κρυμμένοι στα βουνά και έκαναν κλεφτοπόλεμο προκαλώντας σημαντικές ζημιές στα Τούρκικα στρατεύματα. Η προσφορά της Κρήτης στην εδραίωση της Ελληνικής επανάστασης ήταν μεγάλη. Για 3 χρόνια η Κρήτη κράταγε απασχολημένο τον στρατό του Μωχάμετ Άλη στο νησί χωρίς να μπορεί να επιτεθεί στην υπόλοιπη Ελλάδα. Ακόμα πολλοί ήταν οι εκπατρισμένοι Κρητικοί που βοήθησαν στην ηπειρωτική Ελλάδα. Παρ' όλα αυτά όμως οι εγκέφαλοι της Ελληνικής Επανάστασης δεν το αναγνώρισαν, όπως και πολλοί ιστορικοί μετέπειτα.

Γραμβούσα.

Στις 2 Αυγούστου 1824, 15 Σφακιανοί καταλαμβάνουν την Γραμβούσα που έγινε κέντρο των επαναστατικών επιχειρήσεων των επόμενων ετών. Η φλόγα της επανάστασης άρχισε να φουντώνει ξανά παρά τα όσα οι Κρητικοί έχουν περάσει. Πολλές ήταν οι μάχες που έγιναν όπως και οι προσπάθειες για την αναζωπύρωση της επανάστασης σε όλο το νησί.

Ο κλεφτοπόλεμος, οι νυχτερινές ενέδρες και το ταμππούρωμα στα βουνά ήταν η κύρια στρατηγική των Κρητικών. Η έλλειψη ενός ηγέτη της επανάστασης ήταν το πρόβλημα της οργάνωσης. Έτσι στις 5 Ιανουαρίου 1828 ο Χατζημιχάλης Νταλιάνης αποβιβάστηκε στην Γραμβούσα ως ο νέος αρμοστής. Κατά το ταξίδι του προς την Κρήτη συναντήθηκε με τον Ιωάννη Καποδίστρια όπου η στάση του ως προς την Κρητική επανάσταση ήταν ψυχρή.

Οι μάχες που έγιναν με αποκορύφωση την πολιορκία στο Φραγκοκάστελο ήταν σκληρές και άνισες μπροστά στον πολυάριθμο Τούρκικο στρατό ενώ ο Νταλιάνης σκοτώθηκε ηρωικά. Νέος αρμοστής ορίστηκε ο Γερμανός βαρόνος Ρείνεκ που έμεινε ως τον Μάρτιο του 1829 και πήρε την θέση του ο φιλοπόλεμος Χάιν. Τα χρόνια 1828 και 1829 ο αγώνας δυναμώθηκε και οι Κρητικοί απελευθέρωσαν όλο και περισσότερα χωριά. Όμως το μέλλον της Κρήτης δεν διαγραφόταν από τις νίκες των Κρητικών αλλά από τους διπλωμάτες Ευρωπαίους.

Στο οριστικό πρωτόκολλο του Λονδίνου στις 30 Φεβρουαρίου 1830 όπου αποφασίστηκαν τα οριστικά σύνορα του Ελληνικού κράτους η Κρήτη δεν ήταν μέσα, με αποτέλεσμα την απογοήτευση των Κρητικών αφού ο πολυετής αγώνας δεν δικαιώθηκε. Με την παρέμβαση των Μ. Δυνάμεων έγινε ανακωχή που όμως οι Τούρκοι ποτέ δεν κράτησαν.

Αίγυπτος - Νέα διοίκηση

Στις 22 Ιανουαρίου 1831 η Κρήτη πέρασε στα χέρια των Αιγυπτίων σαν προσφορά του σουλτάνου στον Μωχάμετ Άλη για τις υπηρεσίες του. Η νέα διοίκηση του νησιού προσπάθησε να φέρει γαλήνη και ηρεμία. Όμως η βαριά φορολογία και οι αδικίες σε βάρος των Κρητικών τους έφεραν στην απόφαση για νέο ξεσηκωμό.

Με την συνθήκη των Παρισίων το 1856 οι Κρητικοί κατείχαν κάποια προνόμια που όμως πολλές φορές παραβιάζονταν. Στις 21 Αυγούστου 1866 αποφασίστηκε νέα επαναστατική δράση που βρήκε τους Κρητικούς με παλαιό οπλισμό και λιγότερους σε αριθμό από τους κατακτητές που ήταν εκπαιδευμένοι και με σύγχρονο οπλισμό. Οι Κρητικοί όμως ήξεραν τον τόπο τους πολύ καλά και μπόρεσαν να αμυνθούν και να οργανωθούν στα βουνά και στα στενά περάσματα.

Στην Αθήνα ιδρύθηκε η “Κεντρική υπέρ των Κρητών Επιτροπή” όπου βοήθησε πολύ την επανάσταση με όπλα και τρόφιμα που μεταφέρονταν με πλοία στο νησί. Στην Μονή Αρκαδίου έγινε μία από τις σημαντικότερες μάχες του Κρητικού αγώνα. Εκεί οι πολιορκημένοι ανατινάχτηκαν όταν οι Τούρκοι μπήκαν στην Μονή. Η μάχη αυτή μαθεύτηκε σε όλη την Ευρώπη και πολλοί βοήθησαν στην επανάσταση με κάθε τρόπο. Τον Ιανουάριο του 1869 οι Μ. Δυνάμεις ανάγκασαν την Ελλάδα να μην στέλνει βοήθεια στο νησί.

Την Άνοιξη του 1877 ξέσπασε πόλεμος ανάμεσα στην Ρωσία και την Τουρκία με αποτέλεσμα την οργάνωση των Κρητών όπου τον Οκτώβριο του 1878 υπογράφηκε η σύμβαση της Χαλέπας που έδινε κάποια σημαντικά προνόμια στους Κρητικούς όχι όμως την πολυπόθητη ένωση με την Ελλάδα. Τότε μεταξύ των Κρητικών ξέσπασε διχόνοια και χωρίστηκαν σε δύο κόμματα των Φιλελευθέρων και των Συντηρητικών.

Οι Τούρκοι εκμεταλλευόμενοι την κατάσταση εξέδωσαν φερμάνι όπου καταργούσαν πολλά από τα προνόμια. Η παρέμβαση των Μ. Δυνάμεων ήταν ανθελληνική, αφού με τα κανόνια τους χτύπησαν τους Έλληνες στο Επαναστατικό Στρατόπεδο του Ακρωτηρίου και πρόσφεραν βοήθεια στους πολιορκημένους Τούρκους. Έτσι οι Κρητικοί δέχτηκαν την αυτονομία. Ηρωική ήταν η πράξη του Σπύρου Καγιαλέ όπου όταν οι Ευρωπαίοι έσπασαν τον ιστό της σημαίας, αυτός έκανε το σώμα του ιστό για να κρατηθεί η σημαία ψηλά. Στις 2 Νοεμβρίου 1898 ο τελευταίος Τούρκος στρατιώτης εγκαταλείπει το νησί.

Αγώνας για την ένωση

Η άφιξη του πρίγκιπα Γεωργίου ως ύπατου αρμοστή των Μεγάλων δυνάμεων άνοιξε τον δρόμο προς την δικαίωση του πολυετή Κρητικού αγώνα. Ο νέος αρμοστής εγκαταστάθηκε στο προάστιο Χαλέπα των Χανίων και είχε κύριο μέλημα την σωστή λειτουργία της Κρήτης μετά την αυτονομία. Έτσι σχηματίστηκε κυβέρνηση και σύνταγμα με τον Ελ.Βενιζέλο ως υπουργό δικαιοσύνης.

Η παρουσία των μεγάλων δυνάμεων ήταν έντονη αφού κατείχαν τις κυριότερες πόλεις. Ακόμα η ένωση του νησιού με την υπόλοιπη Ελλάδα δεν φαινόταν, ενώ κάθε μια από τις μεγάλες δυνάμεις είχε συμφέροντα στο νησί. Έτσι επήλθε ρήξη μεταξύ του νέου αρμοστή και του Ελ. Βενιζέλου όπου υποχώρησε μετά τα συκοφαντικά δημοσιεύματα στον Αθηναϊκό τύπο που ήταν έργο του πρίγκιπα.

Ο Ελ. Βενιζέλος όμως οργανώθηκε και με την υποστήριξη σημαντικών προσωπικοτήτων της Κρήτης κήρυξε στο Θέρισσο επανάσταση. Εκεί οργανώθηκε “Προσωρινή Κυβέρνηση Κρήτης” η οποία τύπωσε εφημερίδα, γραμματόσημα και έκανε εσωτερικό δάνειο 100.000 δρχ. Οι μικροσυρράξεις ήταν αναπόφευκτες και τον Νοέμβριο του 1905 υπεγράφη στις Μουρνιές πρωτόκολλο τερματισμού της επανάστασης με θρίαμβο του Βενιζέλου. Νέος αρμοστής ορίστηκε ο Αλεξ. Ζαΐμης τον Δεκέμβριο 1906. Στις 24 Σεπτεμβρίου η κυβέρνηση της Κρητικής Πολιτείας εξέδωσε ψήφισμα όπου υπήρχε η ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα, όμως δεν αναγνωρίστηκε από την Ελληνική κυβέρνηση.

Ο πόθος για την ένωση ήταν μεγάλος και όταν υψώθηκε Ελληνική σημαία στο φρούριο Φιρκά οι μεγάλες δυνάμεις ενοχλήθηκαν και τον Αύγουστο του 1909 αποβιβάστηκαν 250 άνδρες και έκοψαν τον ιστό της σημαίας που υπήρχε πάντα όμως στις καρδιάς των Κρητικών. Η ανάληψη της διακυβερνήσεως της Ελλάδας από τον Ελ. Βενιζέλο έδωσε ελπίδες για την ένωση. Όμως ο Βενιζέλος σαν σωστός πολιτικός περίμενε την κατάλληλη στιγμή που θα ενεργούσε αφού γνώριζε ότι η θέση του ήταν λεπτή.

Έτσι την 1η Οκτωβρίου 1912 και ύστερα από την κύρηξη πολέμου της Ιταλίας στην Τουρκία ο Ελ. Βενιζέλος κάλεσε τους Κρήτες βουλευτές να λάβουν μέρος στη συνεδρίαση της Ελληνικής βουλής όπου ανακοινώθηκε το ένα κοινοβούλιο για Ελλάδα και Κρήτη. Όμως η αυτονομία συνέχιζε μέχρι την νίκη των βαλκανικών πολέμων όπου άνοιξε ο δρόμος για την ένωση. Η επίσημη ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα έγινε την 1η Δεκεμβρίου 1913 όπου υψώθηκε στον Φιρκά η Ελληνική σημαία.

Σύγχρονη εποχή

Η συμβολή της Κρήτης στην υπόλοιπη Ελλάδα

Πριν ακόμη η Κρήτη ενωθεί με την υπόλοιπη Ελλάδα, συνέβαλε ουσιαστικά στην ιστορία της. Πολλοί ήταν οι Κρήτες Μακεδονομάχοι όπου κατά τα χρόνια 1902 – 1908 του πολέμου αυτού έδωσαν σκληρές μάχες. Σε 3.000 υπολογίζονται οι Κρητικοί που εθελοντικά πολέμησαν. Όμως η σημαντικότερη ίσως βοήθεια της Κρήτης στην

Ελλάδα ήταν με τον Ελευθέριο Βενιζέλο. Στις σελίδες που αναφέρονται στις βιογραφίες υπάρχουν περισσότερα στοιχεία για την δράση του Ελ. Βενιζέλου.

Κατά τη δικτατορία του Μεταξά και όταν τον Νοέμβριο του 1936 επισκέφτηκε την Κρήτη μαζί με τον βασιλιά Γεώργιο, στα Χανιά ο δήμαρχος της πόλης Μουντάκης

ευθαρσώς ζήτησε από τον βασιλιά να διώξει τον δικτάτορα ενώ παράλληλα οπλισμένοι Κρήτες στο Βαρύπετρο ήταν έτοιμοι να συλλάβουν τους επισκέπτες και να τους μεταφέρουν στο Θέρισο. Όμως αυτό δεν έγινε αφού τα λόγια του βασιλιά αποπροσανατόλισαν τους επαναστάτες.

Το 1938 όμως στα Χανιά ξέσπασε κίνημα κατά του Μεταξά που είχε άδοξο τέλος αφού δεν υπήρξε υποστήριξη από την υπόλοιπη Ελλάδα. Στην αποτυχία συνέβαλε και η απουσία του Ελ. Βενιζέλου που είχε πεθάνει 2 χρόνια νωρίτερα.

Ο πόλεμος του 1940-41, Μάχη της Κρήτης

Σημαντική ήταν η συμβολή της Μεραρχίας κατά το «Έπος του 1940-41». Η V Μεραρχία Κρητών έγραψε λαμπρές σελίδες ηρωισμού στα υψώματα της Τρεμπεσίνα και το ορ. Σεντέλι της Β. Ηπείρου καθώς κατάφερε να απωθήσει τις Ιταλικές δυνάμεις σε βάθος 80χλμ από την Ελληνοαλβανική μεθόριο. Η γεωστρατηγική αξία του νησιού, προσέλκυσε από νωρίς το ενδιαφέρον της Ναζιστικής Γερμανίας. Έτσι μετά την αποτυχία των Ιταλών, οι Γερμανοί επιτίθενται στην Ελλάδα στα βόρεια σύνορα. Ακολουθεί η «Μάχη των Οχυρών» και μετά την κατάκτηση της Ηπειρωτικής Ελλάδας, επόμενος στόχος είναι η κατάκτηση της Κρήτης με την «Επιχείρηση Ερμής» Το Γερμανικό σχέδιο προέβλεπε επίθεση από αέρα στο νησί από αλεξιπτωτιστές, με στόχο την κατάληψη των αεροδρομίων και λιμένων της Κρήτης.

Στις 20 Μαΐου 1941 θα ξεκινήσει η από αέρος επίθεση σε Χανιά, Ρέθυμνο και Ηράκλειο με αεροπλάνα καθέτου εφορμήσεως (Στούκας) και αλεξιπτωτιστές. Η δύναμη των εισβολέων αποτελούνταν από 22.750 άνδρες, 1.370 αεροπλάνα και 70 πλοία.

Οι Γερμανοί αλεξιπτωτιστές υπέστησαν τεράστιες απώλειες που έφτασαν τους 8.000 άνδρες (νεκροί, τραυματίες, αγνοούμενοι) και ο καθοριστικός παράγοντας ήταν αναμφισβήτητα ο άμαχος πληθυσμός και η αδάμαστη κρητική ψυχή που πολέμησε με κάθε μέσο (παλιά όπλα, γεωργικά εργαλεία, πέτρες, κ.α). Μετά από 12 ημέρες σθεναρής αντίστασης από τις συμμαχικές δυνάμεις (Ελληνες, Βρετανοί, Αυστραλοί, Νεοζηλανδοί) και τις ενόπλιες ομάδες των Κρητών κάθε ηλικίας και φύλλου, οι Γερμανοί καταλαμβάνουν το νησί. Πράξεις αντεκδίκησης θα ξεκινήσουν ως αντίποινα εναντίον του άμαχου πληθυσμού την επομένη ημέρα της κατάληψης της Κρήτης, όπως η εκτέλεση στο Κοντομαρί αλλά και αλλού.

Συνολικά εκτελέστηκαν 2.000 άμαχοι μέχρι το Σεπτέμβριο του 1941 με σκοπό να καμφθεί το φρόνημα των Κρητών. Συγκροτούνται άμεσα αντιστασιακές ομάδες στα βουνά της Κρήτης στις οποίες συμμετέχουν ακόμα και Ιερείς.

Οι ανταρτικές ομάδες θα προξενήσουν πολλές φθορές στις κατοχικές δυνάμεις, γεγονός που από την πλευρά των κατοχικών δυνάμεων θα οδηγήσει σε εκτελέσεις αμάχων, πυρπολήσεις χωριών, καταστροφές και βιαιότητες μέχρι το τέλος της Γερμανικής κατοχής. Η πύρρειος νίκη των Γερμανών στη μάχη της Κρήτης, θα οδηγήσει στην αναδιάταξη των σχεδίων τους και την καθυστέρηση επίθεσης στο Αν. Μέτωπο κατά 5 κρίσιμες εβδομάδες, γεγονός που θα έχει σημαντικά οφέλη στην έκβαση του Β' ΠΠ, καθώς οι Γερμανοί θα συναντήσουν μπροστά τους τον βαρύ Ρωσικό χειμώνα.

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΗ ΝΗΣΟ ΚΡΗΤΗ

1. Νομός Χανίων (Περιοχή Χανίων)
  - α. Αεροπορικώς : Καθημερινά με πολιτικές πτήσεις.
  - β. Ακτοπλοϊκώς: Καθημερινά με ιδιωτικά πλοία
2. Νομός Ρεθύμνου (Περιοχή Ρεθύμνου)
  - α. Αεροπορικώς : Δεν υπάρχουν δρομολόγια.
  - β. Ακτοπλοϊκώς : Δεν υπάρχουν δρομολόγια.
3. Νομός Ηρακλείου (Περιοχή Ηρακλείου)
  - α. Αεροπορικώς: Καθημερινά με πολιτικές πτήσεις.
  - β. Ακτοπλοϊκώς :Καθημερινά με ιδιωτικά πλοία.

ΣΤΕΓΑΣΗ

1. ΣΟΑ-ΣΟΜΥ-ΞΕΝΩΝΕΣ

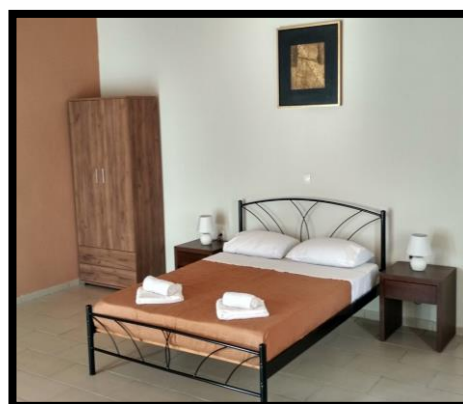
α. Περιοχή Χανίων

(1) ΣΟΑ ΕΓΓΑΜΩΝ ΧΑΝΙΩΝ
Διεύθυνση: Ι. Σφακιανάκη 1β
9 διαμερίσματα
Τηλ: 28210-25241

(2) ΣΟΜΥ ΕΓΓΑΜΩΝ ΧΑΝΙΩΝ :
Διεύθυνση: Ι. Σφακιανάκη 1β
3 διαμερίσματα
Τηλ: 28210-25241

(3) ΞΕΝΩΝΕΣ ΧΑΝΙΩΝ :
Διεύθυνση: Ανδρέα Παπανδρέου 64 (ΛΑΦ ΧΑΝΙΩΝ)
3 δωμάτια
Τηλ: 28210-08115

β. Περιοχή Ρεθύμνου

- (1) ΣΟΑ ΕΓΓΑΜΩΝ ΡΕΘΥΜΝΟΥ :
Διεύθυνση: Σ. Βλαστού & 44 ΣΠ
8 διαμερίσματα
Τηλ: 28210-25241
- (2) ΣΟΜΥ ΕΓΓΑΜΩΝ ΡΕΘΥΜΝΟΥ :
Διεύθυνση: Σ. Βλαστού & 44 ΣΠ
4 διαμερίσματα (1 στους Αρμένους Ρεθύμνου)
Τηλ: 28210-25241

- (3) ΣΟΑ ΑΓΑΜΩΝ ΡΕΘΥΜΝΟΥ :
Διεύθυνση: Αρμένιοι Ρέθυμνου
2 διαμερίσματα
Τηλ: 28210-25241
- (4) ΣΟΜΥ ΑΓΑΜΩΝ ΡΕΘΥΜΝΟΥ :
Διεύθυνση: Αρμένιοι Ρέθυμνου
1 διαμέρισμα
Τηλ: 28210-25241
- (5) ΣΟΕΠΟΠ ΕΓΓΑΜΩΝ ΡΕΘΥΜΝΟΥ :
Διεύθυνση: Αρμένιοι Ρέθυμνου
1 διαμέρισμα
Τηλ: 28210-25241

- (6) ΣΟΕΠΟΠ ΑΓΑΜΩΝ ΡΕΘΥΜΝΟΥ :
Διεύθυνση: Αρμένιοι Ρέθυμνου
1 διαμέρισμα
Τηλ: 28210-25241

- (7) ΞΕΝΩΝΕΣ ΡΕΘΥΜΝΟΥ :

ΛΑΦ ΡΕΘΥΜΝΟΥ :
Διεύθυνση: Μ. Αλεξάνδρου 1
4 διαμερίσματα
Τηλ: 28310-24350, 28310 – 22808

γ. Περιοχή Ηρακλείου

ΞΕΝΩΝΕΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ :

ΣΕΑΠ :
Διεύθυνση: Νέα Αλικαρνασσός
2 διαμερίσματα
Τηλ: 2810-244676

ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ – ΚΕΝΤΡΑ ΥΓΕΙΑΣ

1. ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ - ΚΛΙΝΙΚΕΣ

α. Νομός Χανίων (Περιοχή Χανίων)

- (1) Νομαρχιακό Γενικό Νοσοκομείο Χανίων (Μουρνιές)
Τηλ: 28210-22000
- (2) Ναυτικό Νοσοκομείο Κρήτης (Σούδα)
Τηλ: 28210-89307
- (3) Ερυθρός Σταυρός
Τηλ: 28210-52550
- (4) Ψυχικών Παθήσεων
Τηλ: 28210-81611

β. Νομός Ρεθύμνου (Περιοχή Ρεθύμνου)

Γενικό Νοσοκομείο Ρεθύμνου
Τηλ: 28310-87100
Ιστοσελίδα: www.rethymnohospital.gr/

γ. Νομός Ηρακλείου (Περιοχή Ηρακλείου)

- (1) Πανεπιστημιακό Βενιζέλειο Νοσοκομείο
Ιστοσελίδα: www.venizeleio.gr
Τηλ: 2810-368000-1, 2810-368030
- (2) Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Ηρακλείου (ΠΑΓΝΗ)
Ιστοσελίδα: www.peraghn.gr
Τηλ: 2810-392111

2. ΚΕΝΤΡΑ ΥΓΕΙΑΣ

α. Νομός Χανίων

- (1) Περιοχή Βάμου
Κέντρο Υγείας Τηλ: 28253-40400
- (2) Περιοχή Καντάνου
Κέντρο Υγείας
Τηλ: 28233-40000, 28230-22553
- (3) Περιοχή Κισσάμου
Κέντρο Υγείας
Τηλ: 28220-22222, 28220-22230

β. Νομός Ρεθύμνου

(1) Περιοχή Αμαρίου

Κέντρο Υγείας Αγ. Φωτεινής
Τηλ: 28330-22750, 28333-40000

(2) Περιοχή Περάματος

Κέντρο Υγείας
Τηλ: 28340-23075, 28343-40000

(3) Περιοχή Σπηλίου

Κέντρο Υγείας
Τηλ: 28323-40011

γ. Νομός Ηρακλείου

(1) Περιοχή Αγ. Βαρβάρας

Κέντρο Υγείας
Τηλ: 28940-22311-3, 28943-40100

(2) Περιοχή Άνω Βιάννου

Κέντρο Υγείας
Τηλ: 28950-22625, 28953-40000

(3) Περιοχή Αρκαλοχωρίου

(α) Κέντρο Υγείας Αρκαλοχωρίου
Τηλ: 28910-23013, 28913-40200

(β) Κέντρο Υγείας Καστελλίου
Τηλ: 28910-29400, 28913-40000

(4) Περιοχή Μοιρών

Κέντρο Υγείας Τηλ: 28923-401

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΜΒΕΒΛΗΜΕΝΩΝ ΙΑΤΡΩΝ

Επικαιροποιημένα στοιχεία που αφορούν τους συμβεβλημένους Ιατρούς βρίσκονται στην παρακάτω ιστοσελίδα του ΓΕΣ επιλέγοντας το εικονίδιο της ΠΕ ΔΥΒ:

<http://www.army.gr/el/themata-prosopikoy/monimoi/ygeionomika/symvevlimenoi-iatroi-ergastiria-klinikes>

Παρέχεται η δυνατότητα αναζήτησης ιατρών με βάση την ειδικότητα και το Νομό (Νομός Χανίων – Νομός Ρεθύμνου – Νομός Ηρακλείου – Νομός Λασιθίου).

ΧΑΡΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΧΑΝΙΩΝ

ΧΑΡΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΡΕΘΥΜΝΟΥ

ΧΑΡΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

1. Agios Minas
2. Agia Ekaterini
3. Historical Museum
4. Archeological Museum
5. Venetian Harbour
6. Agios Titos
7. Koules (Venetian Fortress)
8. Tomb of Kazantzakis
9. Vasiliki Agiou Markou
10. Morozini Fountain
11. Venice Loggia - City Hall
12. Park El Greco
13. Park Georgiadis
14. Villa Ariadni
15. Knossos
16. Pantokrator Gate (Chania Gate)
17. Pantokrator Bastion
18. St. Andrew's Bastion
19. Agia Triada
20. Fountain of Delimarkos
21. Agios Dimitrios
22. Roman Catholic Church
23. Venetian Arsenal
24. Sabbionera Bastion
25. Statue of unknown soldier
26. Bembo Fountain
27. Bethlehem Gate
28. Bethlehem Bastion
29. Agios Andreas
30. Martinengo Bastion
31. Zoo
32. Panaghia Stavropherou
33. Jesus Bastion
34. Jesus Gate (New Gate)
35. Vituri Bastion
36. St. George's Gate
37. Statue of Eleftherios Venizelos
38. N. Resistance Monument
39. Agios Petros
40. Youth Hostel
41. Prefecture
42. Natural History Museum
43. National Tourism Organization
44. Customs
45. Post Office
46. Ministry of Transport
47. Mountain Club
48. Theater N. Kazantzakis
49. Theater of M. Hatzidakis
50. Theater Station
51. Intercity bus station for Lassithi -
52. Intercity bus station for Chania
53. Intercity bus station for Ag. Galini
54. Finnish Consulate
55. French consulate
56. United Kingdom and West Germany Consulate -
57. Royal Villa
58. Caravan Serai
59. Aqueduct
60. Small Palace
61. Agia Irini

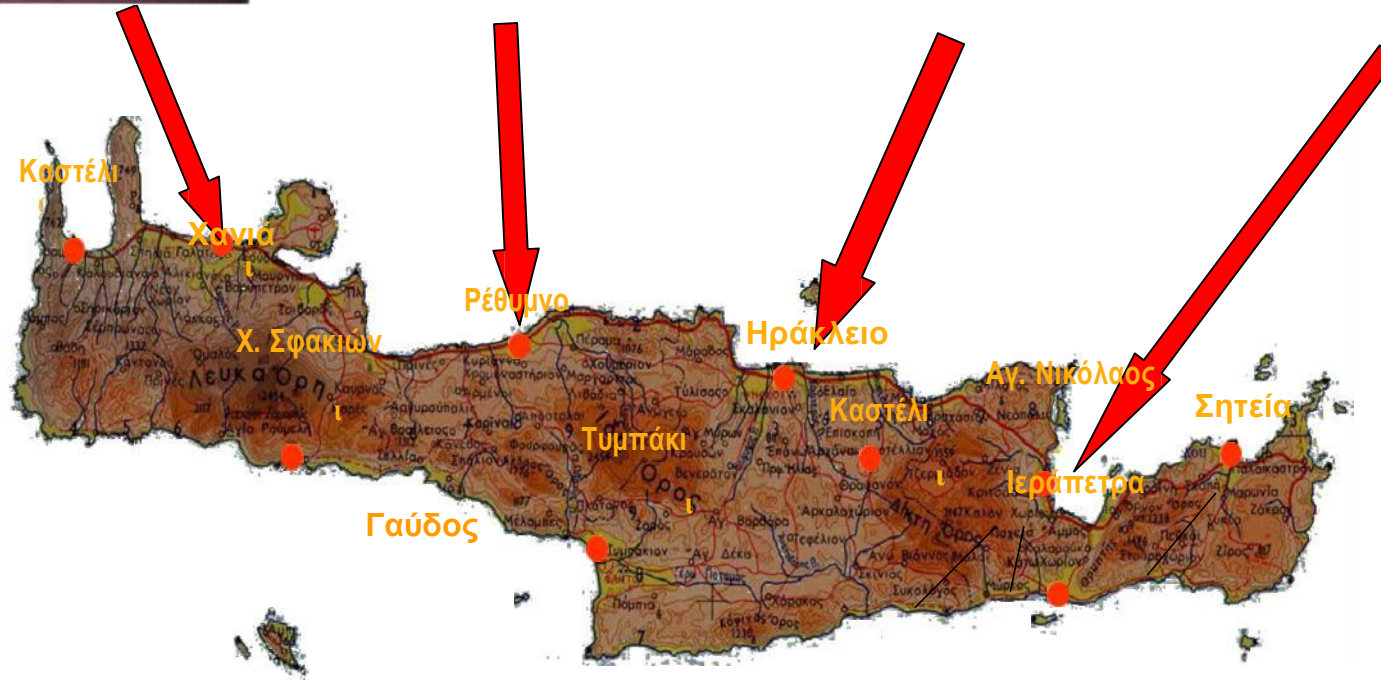
CLIMATE

With more than 300 sunny days during the year, the prefecture Heraklion offers the best climate in Europe. The entire island is characterised by a temperate, Mediterranean climate, however during the winter months the mountains are covered with snow. Rain precipitation is higher in mountainous areas and along the north coast. North-west winds prevail most of the year, while during the months of August the strong north winds ("meltemia") provide a cool break and ideal conditions for those keen on surfing. Occasionally, strong south winds ("Livas") increase average temperatures during the summer.

ΧΑΡΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ – ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ

1. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ-ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ

α. Νομός Χανίων (Περιοχή Χανίων)

(1) Δημοτικό Περιφερειακό Θέατρο Τηλ: 28210- 44256,23333

Ιστοσελίδα: <http://www.dipethekritis.gr>

(2) Αρχαιολογικό Μουσείο Χανίων Τηλ: 28210-90334

(3) Ναυτικό Μουσείο Κρήτης Τηλ: 28210-91875

(4) Βυζαντινή & Μεταβυζαντινή Συλλογή Χανίων
Τηλ.:28210-90334

(5) Δημοτική Πινακοθήκη Χανίων Τηλ: 28210-92294,92419

Ιστοσελίδα: <http://www.pinakothiki-chania.gr/>

(6) Δημοτικός Κινηματογράφος «Κήπος» (θερινός)
Τηλ.: 28210-34214

(7) Ιστορικό Αρχείο Κρήτης Τηλ: 28210-52606

Ιστοσελίδα: <http://gak.chan.sch.gr/>

(8) Εθνικό Ίδρυμα Έρευνών και Μελετών «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος» Τηλ: 28210-56008

Ιστοσελίδα: <http://www.venizelos-foundation.gr/en>

(9) Λέσχη Αξιωματικών Φρουράς Χανίων Τηλ: 28210-08115

(10) Στρατιωτικό Πρατήριο Χανίων Τηλ: 28210-25323

β. Νομός Ρεθύμνου (Περιοχή Ρεθύμνου)

(1) Στρατιωτικό Μουσείο Χρωμοναστηρίου Τηλ: 28310-7513

(2) Ιστορικό – Λαογραφικό Μουσείο Ρεθύμνου
Τηλ: 28310-23398

(3) Κέντρο Κρητικής Λαϊκής Τέχνης Τηλ: 28310-29362

(4) Αρχαιολογικό Μουσείο Ρεθύμνου
Τηλ.: 28310-29975

(5) Μουσείο Μονής Αρκαδίου Τηλ.: 28310-83136,83135

(6) Δημοτική Φιλαρμονική Ρεθύμνου Τηλ.: 28310-28766

- (7) Λέσχη Αξιωματικών Φρουράς Ρεθύμνου Τηλ:
28310-24350

γ. Νομός Ηρακλείου (Περιοχή Ηρακλείου)

- (1) Αρχαιολογικός Χώρος «Κνωσός»
Τηλ.: 2810-231940,226470,226092,224630

- (2) Δημοτικό Μουσείο της Μάχης της Κρήτης και της Εθνικής Αντίστασης Τηλ.: 2810-346554
- (3) Μουσείο «Καζαντζάκη» Τηλ.: 2810-741689,742451

- (4) Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου Τηλ: 2810-279086,279000
- (5) Μουσείο Κρητικής Εθνολογίας Τηλ.: 28920-91110,91111
- (6) Ιστορικό Μουσείο Κρήτης Τηλ.: 2810-288708,283219
- (7) Λέσχη Αξιωματικών Φρουράς Ηρακλείου Τηλ: 2810-24560

δ. Νομός Λασιθίου (Περιοχή Αγ. Νικολάου)

- (1) Αρχαιολογικό Μουσείο Σητείας Τηλ.: 28430-23917
- (2) Αρχαιολογικός χώρος «Σπιναλόγκα» Τηλ.: 28410-41773

- (3) Αρχαιολογικός Χώρος «Λατώ» Τηλ.: 28410-22462,24943,22382

- (4) Αρχαιολογική Συλλογή Νεαπόλεως Τηλ.: 28410-25115
- (5) Αρχαιολογικό Μουσείο Αγίου Νικολάου Τηλ.: 28410-24943
- (6) Μουσείο «ΙΡΙΣ» Τηλ: 28410-82681

2. ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

α. Νομός Χανίων (Περιοχή Χανίων)

(1) Εθνικό Στάδιο Χανίων (γήπεδο ποδοσφαίρου με τάπητα, στίβου, κλειστό μπάσκετ, βόλεϊ, χάντμπολ, κλειστό γήπεδο ενόργανης, τένις, πινγκ-πονγκ) Διεύθυνση: Ανδρέα Παπανδρέου Τηλ.: 28210-43188,54842

(2) Εθνικό Ναυταθλητικό Κέντρο Κρήτης (πισίνα, ιστιοπλοΐα)
Διεύθυνση: Ακτή Κανάρη- Ν. Χώρα Τηλ.: 28210-90276

(3) Δημοτικό Ναυταθλητικό Κέντρο Σούδας (εγκαταστάσεις κωπηλασίας, ιστιοπλοΐας, καγιάκ, ιστιοσανίδας, τένις, δημοτικό γυμναστήριο)
Διεύθυνση: Ελευθερίου Βενιζέλου 15-Σούδα Τηλ.: 28213-41200, 41201

(4) Στάδιο Παλαιάς Ηλεκτρικής (γήπεδα τένις, βόλει, μπάσκετ, αίθουσα γυμναστικής) Διεύθυνση: Αναγνώστου Γογονή Τηλ.: 28210-88353

β. Νομός Ρεθύμνου (Περιοχή Ρεθύμνου)

(1) Κολυμβητήριο Ν.Ο. Ρεθύμνου (κλειστή & ανοικτή πισίνα)
Διεύθυνση: Πλατεία Ηρώων Πολυτεχνείου
Τηλ.: 28310-29881

- (2) Δημοτικό Στάδιο Ρεθύμνου «Σόχωρα»
Διεύθυνση: Πλατεία Ηρώων Πολυτεχνείου Τηλ.: 28310-29109
- (3) Δημοτικό Αθλητικό Κέντρο Γάλλου
Διεύθυνση: Γάλλου-Ρέθυμνο Τηλ.: 28310-53112
- (4) Δημοτικό Κλειστό Γυμναστήριο «Μελίνα Μερκούρη»
Διεύθυνση: Ηγουμενίου Γαβριήλ 117 Τηλ.: 28310-51435

γ. Νομός Ηρακλείου (Περιοχή Ηρακλείου)

- (1) Ηράκλειο Ο.Α.Α Διεύθυνση: Δούκος Μποφόρ 17
Τηλ.: 2810-224745
- (2) Εθνικό Κολυμβητήριο Λίντο Τηλ.: 2810-250700
- (3) Κλειστό Γήπεδο Μπάσκετ Λίντο Τηλ.: 2810-250788

- (4) Όμιλος Πρακτικής Σκοποβολής Ηρακλείου
Διεύθυνση: Πλατεία Κύπρου 3 Τηλ.: 2810-342497
  - (5) Γήπεδο Ο.Φ.Η «Θόδωρος Βαρδινογιάννης»
Διεύθυνση: Περιοχή Καμίνια Τηλ.: 2810-263758
- δ. Νομός Λασιθίου (Περιοχή Αγ. Νικολάου)
- (1) Εθνικό Κολυμβητήριο Αγίου Νικολάου
Διεύθυνση: Οδός Αναπαύσεως Τηλ.: 28410-22519
  - (2) Δημοτικό Στάδιο Αγ. Νικολάου Τηλ.: 28410-22629
  - (3) Δημοτικό Στάδιο Νεάπολης Τηλ.: 28410-32171

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ1. ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

α. Νομός Χανίων (Περιοχή Χανίων):

ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ

A/A	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΣΧΟΛΕΙΟΥ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ
1	1ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΧΑΝΙΩΝ	ΜΥΛΟΝΟΓΙΑΝΝΗ 157,ΧΑΝΙΑ	2821071236
2	2ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΑΓΡΟΚΗΠΙΟΥ	ΑΓΡΟΚΗΠΙΟ,ΝΕΡΟΚΟΥΡΟΥ	2821094663
3	3ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΜΟΥΡΝΙΩΝ	ΚΟΚΚΙΝΟ ΜΕΤΟΧΙ ΧΑΝΙΩΝ	2821092925
4	4ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΜΟΥΡΝΙΩΝ	ΠΕΡΓΑΠΟΥ 1,ΜΟΥΡΝΙΕΣ	2821095574
5	5ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΧΑΝΙΩΝ	ΜΕΤΑΞΑΚΗ ΜΕΛΕΤΙΟΥ 64,ΧΑΝΙΑ	2821070161
6	6ο ΟΛΟΗΜΕΡΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΝΕΑΣ ΚΥΔΩΝΙΑΣ	ΓΑΛΑΤΑΣ,ΧΑΝΙΑ	2821009699
7	7ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΧΑΝΙΩΝ	ΦΩΚΑ ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ 5,ΧΑΝΙΑ	2821027020
8	8ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΧΑΝΙΩΝ	ΓΙΑΝΝΑΡΗ ΑΝΤΝΙΟΥ 19,ΧΑΝΙΑ	2821056880
9	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΑΓΙΑΣ ΜΑΡΙΝΑΣ	ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ,ΠΛΑΤΑΝΙΑ,ΧΑΝΙΑ	2821038248
10	2ο ΟΛΟΗΜΕΡΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΤΣΙΚΑΛΑΡΙΩΝ	ΤΣΙΚΑΛΑΡΙΑ,ΚΙΣΣΑΜΟΣ,ΧΑΝΙΑ	2821081793
11	2ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΧΡΥΣΟΠΗΓΗΣ	ΧΡΥΣΟΠΗΓΗ&ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ 9,ΧΑΝΙΑ	2821090544
12	3ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΒΑΜΒΑΚΟΠΟΥΛΟΥ	ΒΑΜΒΑΚΟΠΟΥΛΟ - ΚΑΛΛΙΘΕΑ,ΧΑΝΙΑ	2821096875
13	2ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΚΙΣΣΑΜΟΥ	Ομογενών Αμερικής 40, Κίσσαμος	2821023376
14	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΑΓΙΩΝ ΣΑΡΑΝΤΑ	ΙΚΑΡΟΥ 27, ΝΕΡΟΚΩΥΡΟΣ - ΚΑΤΣΙΦΑΡΙΑΝΑ,	2821095241
15	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΜΑΛΕΜΕ	ΜΑΛΕΜΕ, ΠΛΑΤΑΝΙΪΣ,ΧΑΝΙΑ	2821062343

ΔΗΜΟΤΙΚΑ

A/A	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΣΧΟΛΕΙΟΥ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ
1	1ο ΕΙΔΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΧΑΝΙΩΝ	ΣΦΑΚΙΩΤΑΚΗ ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ 5, ΧΑΝΙΑ	2821070176
2	2ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΝΕΑΣ ΚΥΔΩΝΙΑΣ	ΓΑΛΑΤΑΣ,ΧΑΝΙΑ	2821033142
3	3ο ΟΛΟΗΜΕΡΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΧΑΝΙΩΝ	ΚΟΡΑΗ ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΥ 3, ΧΑΝΙΑ	2821028218
4	4ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΧΑΝΙΩΝ	ΠΛΑΤΕΙΑ ΑΡΚΑΔΙΟΥ, ΧΑΝΙΑ	2821023473
5	5ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΧΑΝΙΩΝ	ΜΕΤΑΞΑΚΗ ΜΕΛΕΤΙΟΥ 64, ΧΑΝΙΑ	2821070571
6	6ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΧΑΝΙΩΝ	ΠΑΤΡΙΑΡΧΗ ΙΩΑΝΝΙΚΕΙΟΥ & ΠΑΤΡΙΑΡΧΗ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ, ΧΑΝΙΑ	2821094573
7	7ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΧΑΝΙΩΝ	ΦΩΚΑ ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ 5, ΧΑΝΙΑ	2821054404
8	8ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΧΑΝΙΩΝ	ΠΛΑΤΕΙΑ ΑΡΚΑΔΙΟΥ, ΧΑΝΙΑ	2821028788
9	9ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΧΑΝΙΩΝ	ΣΚΡΑ 19, ΧΑΝΙΑ	2821044369
10	10ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΧΑΝΙΩΝ	ΡΩΜΑΝΟΥ 3, ΧΑΝΙΑ	2821042407
11	11ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΧΑΝΙΩΝ	ΣΕΪΜΕΝΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥ, ΧΑΝΙΑ	2821040565
12	12ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΧΑΝΙΩΝ	ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΝΙΝΟΛΑΚΗ ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΥ, ΧΑΝΙΑ	2821093760
13	13ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΧΑΝΙΩΝ	ΠΡΕΒΕΛΑΚΗ ΠΑΝΤΕΛΗ, ΧΑΝΙΑ	2821046505
14	14ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΧΑΝΙΩΝ	ΟΥΕΛΙΓΚΤΩΝ 25, ΧΑΝΙΑ	2821096819
15	15ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΧΑΝΙΩΝ	ΧΑΝΙΑ - ΆΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	2821045356

β. Νομός Ρεθύμνου (Περιοχή Ρεθύμνου):

ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ

Α/Α	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΣΧΟΛΕΙΟΥ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ
1	1ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΟΥ 43, ΡΕΘΥΜΝΟ	2831023745
2	2ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΑΤΣΙΠΟΠΟΥΛΟΥ	ΑΤΣΙΠΟΠΟΥΛΟ & ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΕΩΣ, ΡΕΘΥΜΝΟ	2831031424
3	3ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΑΤΣΙΠΟΠΟΥΛΟΥ	ΑΤΣΙΠΟΠΟΥΛΟ, ΡΕΘΥΜΝΟ	2831057099
4	4ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ ΑΠΟΛΛΩΝΙΑΤΟΥ 6, ΡΕΘΥΜΝΟ	2831029132
5	5ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	ΑΓΓΕΛΙΔΑΚΗ ΧΡΥΣΗΣ 2, ΡΕΘΥΜΝΟ	2831028290
6	6ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	ΔΑΣΚΑΛΑΚΗ ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ 3, ΡΕΘΥΜΝΟ - ΠΕΡΙΒΟΛΙΑ	2831027495
7	7ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	ΚΝΩΣΟΥ 1, ΡΕΘΥΜΝΟ	2831055513
8	8ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ 6, ΡΕΘΥΜΝΟ	2831025022
9	9ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗ 43, ΡΕΘΥΜΝΟ	2831022381
10	10ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	ΙΔΟΜΕΝΕΩΣ 12, ΡΕΘΥΜΝΟ	2831022058
11	11ο ΟΛΟΗΜΕΡΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	ΚΟΥΡΗΤΩΝ 9, ΡΕΘΥΜΝΟ	2831027473
12	ΕΙΔΙΚΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	ΠΛΑΚΟΥΡΑ 3, ΡΕΘΥΜΝΟ - ΜΙΣΙΡΙΑ	2831057767
13	13ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗ 43	2831022467
14	14ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	ΡΕΘΥΜΝΟ - ΠΕΡΙΒΟΛΙΑ	2831029089
15	1ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΑΤΣΙΠΟΠΟΥΛΟΥ	ΑΤΣΙΠΟΠΟΥΛΟ, ΡΕΘΥΜΝΟ	2831031637

ΔΗΜΟΤΙΚΑ

A/A	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΣΧΟΛΕΙΟΥ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ
1	1ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΕΩΣ 74, ΡΕΘΥΜΝΟ	2831052969
2	2ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΝΑΥΑΡΧΟΥ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗ ΠΑΥΛΟΥ 43, ΡΕΘΥΜΝΟ	2831022836
3	3ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	ΨΥΛΛΑΚΗ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ 1, ΡΕΘΥΜΝΟ	2831029088
4	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΡΜΕΝΩΝ	ΑΡΜΕΝΟΙ, ΡΕΘΥΜΝΟ	2831041098
5	5ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	ΔΡΑΚΟΝΤΟΠΟΥΛΩΝ 1, ΡΕΘΥΜΝΟ	2831029296
6	6ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	ΘΕΩΤΟΚΟΠΟΥΛΟΥ ΔΟΜΗΝΙΚΟΥ 18, ΡΕΘΥΜΝΟ	2831028583
7	7ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗ Α. 6, ΡΕΘΥΜΝΟ	2831028697
8	8ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	ΟΠΛΑΡΧΗΓΟΥ ΠΑΧΛΑ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ, ΡΕΘΥΜΝΟ - ΠΕΡΙΒΟΛΙΑ	2831028390
9	9ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	ΜΑΧΗΣ ΚΡΗΤΗΣ 33, ΡΕΘΥΜΝΟ - ΜΙΣΙΡΙΑ	2831024378
10	10ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	ΙΔΟΜΕΝΕΩΣ 14, ΡΕΘΥΜΝΟ - ΜΑΣΤΑΜΠΑΣ	2831053818
11	1ο ΕΙΔΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	ΠΛΑΚΟΥΡΑ, ΡΕΘΥΜΝΟ - ΜΙΣΙΡΙΑ	2831026710
12	ΟΛΟΗΜΕΡΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΔΕΛΕ	ΑΔΕΛΕ, ΡΕΘΥΜΝΟ	2831071264
13	13ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	ΒΛΑΧΟΥ ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ 2, ΡΕΘΥΜΝΟ	2831022132
14	14ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	ΒΑΡΝΑΛΗ ΚΩΣΤΑ 21, ΡΕΘΥΜΝΟ	2831022616
15	15ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	ΚΟΥΡΗΤΩΝ 9, ΡΕΘΥΜΝΟ	2831056242

γ. Νομός Ηρακλείου (Περιοχή Ηρακλείου):

ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ

A/A	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΣΧΟΛΕΙΟΥ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ
1	1ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΟΔΟΣ 1872 2, ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2810289645
2	2ο ΕΙΔΙΚΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ ΑΝΔΡΕΑ 8, ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2810343820
3	3ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΟΥ ΑΝΔΡΕΑ ΚΑΙ ΜΑΡΙΑΣ 197	2810288280
4	4ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΑΓΙΑΣ ΜΑΡΙΝΑΣ ΜΑΛΕΒΙΖΙΟΥ	ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ ΜΑΛΕΒΙΖΙΟΥ & ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ 10, ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2810262562
5	5ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΠΕΡΙΔΗ ΠΑΡΘΕΝΙΟΥ 23, ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2810238392
6	6ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥ 4, ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2810211547
7	7ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΜΕΤΕΩΡΩΝ 17, ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2810221900
8	8ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΞΑΝΘΟΥ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ 13, ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2810245816
9	9ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΡΩΜΑΝΙΔΗ ΙΩΑΝΝΗ 7, ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2810233184
10	10ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΜΕΛΙΔΟΝΙΟΥ 4, ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2810222334
11	11ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΕΩΣ 54, ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2810234712
12	12ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΗΡΑΚΛΕΙΟ - ΦΟΡΤΕΤΣΑ	2810211000
13	13ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΚΝΩΣΟΥ & ΖΟΥΡΪΔΗ, ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2810211623
14	14ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΚΝΩΣΟΥ 126, ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2810212635

ΔΗΜΟΤΙΚΑ

Α/Α	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΣΧΟΛΕΙΟΥ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ
1	1ο ΕΙΔΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ ΑΝΔΡΕΑ 8, ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2810281754
2	2ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΠΥΡΑΝΘΟΥ & ΑΥΛΩΝΟΣ, ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2810316275
3	3ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ 9, ΝΕΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2102826804
4	4ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΜΑΧΗΣ ΚΡΗΤΗΣ & ΥΑΚΙΝΘΟΥ, ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2810255261
5	5ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΕΡΓΑΤΙΚΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ ΜΠΕΝΤΕΒΗ, ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2810239612
6	6ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΑΓΙΟΥ ΤΙΤΟΥ 3, ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2810226174
7	7ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΚΝΩΣΣΟΥ 1, ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2810283938
8	8ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΤΑΞΙΑΡΧΗ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ 7, ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2810284561
9	9ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΜΠΕΤΕΙΝΑΚΗ ΑΝΤΩΝΙΟΥ 5, ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2810231165
10	10ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΙΣΟΚΡΑΤΟΥΣ 2, ΗΡΑΚΛΕΙΟ	Ισοκράτους 2, Ηράκλειο
11	11ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΠΛΑΤΕΙΑ ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ ΜΗΝΑ, ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2810245117
12	12ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΚΡΑΠΗΣ 4, ΗΡΑΚΛΕΙΟ - ΠΟΡΟΣ	2810220750
13	13ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΚΑΝΑΡΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 40, ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2810245513
14	14ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΝΕΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ Ι. 7, ΝΕΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟ	Παπαϊωάννου Ι. 7, Νέο Ηράκλειο
15	15ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΠΑΠΠΑ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ 9, ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2810256095

2. ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

α. Νομός Χανίων (Περιοχή Χανίων):

ΓΥΜΝΑΣΙΑ

Α/Α	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΣΧΟΛΕΙΟΥ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ
1	1ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΧΑΝΙΩΝ	ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ 1, ΧΑΝΙΑ	2821052130
2	2ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΧΑΝΙΩΝ	ΚΟΡΑΗ ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΥ 1, ΧΑΝΙΑ	2821050211
3	3ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΧΑΝΙΩΝ	ΑΠΤΕΡΩΝ 2, ΧΑΝΙΑ	2821088010
4	ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΝΕΑΣ ΚΥΔΩΝΙΑΣ	ΧΑΝΙΑ, ΧΑΝΙΑ - ΝΕΑ ΚΥΔΩΝΙΑ	2821033195
5	5ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΧΑΝΙΩΝ	ΠΑΡΔΑΛΛΗ ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ, ΧΑΝΙΑ - ΝΕΑ ΧΩΡΑ	2821091763
6	6ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΧΑΝΙΩΝ	ΜΟΥΝΤΑΚΗ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ 1, ΧΑΝΙΑ - ΑΜΠΕΡΙΑ	2821055471
7	7ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΧΑΝΙΩΝ	ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ 18, ΧΑΝΙΑ - ΚΟΥΜΠΕΛΗ	2821028553
8	1ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ	ΧΡΥΣΟΠΗΓΗ, ΧΑΝΙΑ	2821088045

ΛΥΚΕΙΑ

A/A	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΣΧΟΛΕΙΟΥ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ
1	1ο ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΧΑΝΙΩΝ	ΚΟΡΑΗ ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΥ 5, ΧΑΝΙΑ	2821042264
2	2ο ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΧΑΝΙΩΝ	ΚΟΡΑΗ ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΥ 5, ΧΑΝΙΑ	2821027533
3	3ο ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΧΑΝΙΩΝ	ΑΠΤΕΡΩΝ 2, ΧΑΝΙΑ	2821088007
4	4ο ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΧΑΝΙΩΝ	ΜΟΥΝΤΑΚΗ 1, ΧΑΝΙΑ	2821054070
5	ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΣΟΥΔΑΣ	25ΗΣ ΜΑΡΤΙΟΥ 1821, ΣΟΥΔΑ	2821081530
6	ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΚΙΣΣΑΜΟΥ	ΚΙΣΣΑΜΟΣ, ΚΙΣΣΑΜΟΣ, 73400,	2822022671
7	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΜΟΥΡΝΙΩΝ	ΑΡΠΑΚΟΥΛΑΚΗΔΩΝ, ΜΟΥΡΝΙΕΣ	2821093155
8	1ο ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΧΑΝΙΩΝ	ΚΟΡΑΗ ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΥ 1, ΧΑΝΙΑ	2821027626
9	2ο ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΧΑΝΙΩΝ	ΜΥΛΩΝΟΓΙΑΝΝΗ 94, ΧΑΝΙΑ	2821091515

β. Νομός Ρεθύμνου (Περιοχή Ρεθύμνου):

ΓΥΜΝΑΣΙΑ

A/A	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΣΧΟΛΕΙΟΥ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ
1	1ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 15, ΡΕΘΥΜΝΟ	2831022283
2	2ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	ΑΣΚΟΥΤΣΗ ΝΙΚΟΛΑΟΥ 62, ΡΕΘΥΜΝΟ	2831023560
3	3ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗ ΠΑΥΛΟΥ 1, ΡΕΘΥΜΝΟ	2831022359
4	4ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	ΜΑΧΗΣ ΚΡΗΤΗΣ 35, ΡΕΘΥΜΝΟ	2831035013
5	5ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	ΣΦΑΚΑΚΙ, ΡΕΘΥΜΝΟ	2831073938
6	ΜΟΥΣΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	ΚΑΝΤΑΝΟΛΕΟΝΤΟΣ 10, ΡΕΘΥΜΝΟ	2831027553

ΛΥΚΕΙΑ

A/A	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΣΧΟΛΕΙΟΥ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ
1	1ο ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	ΜΑΡΚΕΛΛΟΥ ΑΝΔΡΕΑ 1 & ΜΟΑΤΣΟΥ, ΡΕΘΥΜΝΟ	2831027115
2	2ο ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	ΑΣΚΟΥΤΣΗ ΝΙΚΟΛΑΟΥ 62, ΡΕΘΥΜΝΟ	2831022068
3	3ο ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΝΑΥΑΡΧΟΥ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗ ΠΑΥΛΟΥ 1, ΡΕΘΥΜΝΟ	2831023422
4	4ο ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	ΣΦΑΚΑΚΙ, ΡΕΘΥΜΝΟ	2831073970
5	1ο ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	ΔΑΣΚΑΛΑΚΗ ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ 3, ΡΕΘΥΜΝΟ	2831029048
6	2ο ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	ΑΤΣΙΠΟΠΟΥΛΟ, ΚΟΜΒΟΣ, ΡΕΘΥΜΝΟ	2831024375

γ. Νομός Ηρακλείου (Περιοχή Ηρακλείου):

ΓΥΜΝΑΣΙΑ

Α/Α	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΣΧΟΛΕΙΟΥ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ
1	ΕΙΔΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΓΕΡΟΥΛΑΝΟΥ 32, ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2810213514
2	2ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΚΟΝΔΥΛΑΚΗ 32, ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2810252111
3	3ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΦΙΛΕΛΛΗΝΩΝ & ΣΚΕΠΕΤΖΗ, ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2810361015
4	4ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΦΙΛΙΠΠΟΥΠΟΛΕΩΣ 45, ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2810252459
5	5ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΠΑΠΑ ΓΑΒΑΛΑ ΠΕΤΡΟΥ 64 & ΜΟΡΝΟΥ, ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2810232662
6	6ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΔΟΥΚΑ ΜΠΟΦΩΡ 19, ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2810220729
7	7ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΚΛΕΑΝΘΟΥΣ ΦΑΝΗ 4, ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2810231877
8	8ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΜΑΡΑΝΤΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥ, ΗΡΑΚΛΕΙΟ - ΓΙΟΦΥΡΟΣ	2810318372
9	9ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΒΟΡΕΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ 1, ΗΡΑΚΛΕΙΟ - ΔΕΙΛΙΝΑ	2810251434
10	10ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΜΕΝΕΛΑΟΥ 4-6, ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2810252418
11	11ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΜΑΧΗΣ ΚΡΗΤΗΣ 52, ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2810257353
12	12ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΞΑΝΘΟΥ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ 29, ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2810245445
13	13ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΒΟΡΕΑΔΗ ΑΝΤΩΝΙΟΥ 34, ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2810234488

ΛΥΚΕΙΑ

A/A	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΣΧΟΛΕΙΟΥ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ
1	1ο ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ 1	2810346092
2	2ο ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΚΟΝΔΥΛΑΚΗ ΙΩΑΝΝΟΥ 32, ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2810310725
3	3ο ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ 12, ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2810282911
4	4ο ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΦΙΛΙΠΠΟΥΠΟΛΕΩΣ 45, ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2810252495
5	5ο ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΣΚΕΠΕΤΖΗ 31, ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2810234045
6	6ο ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΞΑΝΘΟΥ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ 29, ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2810220685
7	7ο ΛΥΚΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΜΑΡΑΝΤΗ Γ., ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2810251794
8	8ο ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΞΗΡΟΥΔΑΚΗ Γ. 17, ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2810213762
9	1ο ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΑΧΕΠΑ, ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2810324880
10	10ο ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΒΟΡΕΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ 19, ΗΡΑΚΛΕΙΟ - ΔΕΙΛΙΝΑ	2810252154
11	11ο ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΠΑΠΑ ΠΕΤΡΟΥ ΓΑΒΑΛΑ 64, ΗΡΑΚΛΕΙΟ,	2810234876
12	6ο ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΠΙΤΣΟΥΛΑΚΗ 24, ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2810212555
13	13ο ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΜΑΧΗΣ ΚΡΗΤΗΣ 52, ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2810252172
14	5ο ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΗΦΑΙΣΤΟΥ 7, ΗΡΑΚΛΕΙΟ - ΚΑΜΙΝΙΑ	2810318130

ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΟΑΕΔ

α. Νομός Χανίων (Περιοχή Χανίων)

(1) Πολυτεχνείο Κρήτης (ιστοσελίδα: www.tuc.gr)

(α) Γενικό Τμήμα

Τηλ.: 28210-37760,2

(β) Τμήμα Μηχανικών Παραγωγής & Διοίκησης

Τηλ.: 28210-37301

(γ) Τμήμα Μηχανικών Ορυκτών Πόρων

Τηλ.: 28210-37657

(δ) Τμήμα Ηλεκτρονικών Μηχ/κών & Μηχ/κών Υπολογιστών

Τηλ: 28210-37218

(ε) Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών

Τηλ.: 28210-37102,4

(στ) Τμήμα Μηχανικών Περιβάλλοντος

Τηλ.: 28210-37781

(2) ΤΕΙ ΚΡΗΤΗΣ/ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΑΝΙΩΝ

(ιστοσελίδα: <http://www.chania.teicrete.gr/> τηλ.: 2821023000)

Σχολή Εφαρμοσμένων Επιστημών (τηλ.: 28210-23000)

(α) Τμήμα Ηλεκτρονικής

(β) Τμήμα Φυσικών Πόρων & Περιβάλλοντος β. Νομός

β . Ρεθύμνου (Περιοχή Ρεθύμνου)

(1) Σχολή Επιστημών Αγωγής Πανεπιστημίου Κρήτης

(ιστοσελίδα: www.edc.uoc.gr)

(α) Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

Τηλ.: 28310-77634, 28310-77594,5

(β) Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολική Εκπαίδευσης

Τηλ.: 28310-77650,2

(2) Σχολή Κοινωνικών Επιστημών

(ιστοσελίδα: www.soc.uoc.gr)

- (α) Τμήμα Κοινωνιολογίας
Τηλ.: 28310-77491
  - (β) Τμήμα Οικονομικών Επιστημών
Τηλ.: 28310-77405,6
  - (γ) Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης
Τηλ.: 28310-77450,2
  - (δ) Τμήμα Ψυχολογίας
Τηλ.: 28310-77577, 28310-77579
- (3) Φιλοσοφική Σχολή
- (α) Τμήμα Ιστορίας & Αρχαιολογίας
Τηλ.: 28310-77337
  - (β) Τμήμα Φιλολογίας
Τηλ.: 28310-77303
  - (γ) Τμήμα Φιλοσοφικών & Κοινωνικών Σπουδών
Τηλ.: 28310-77215-6
- (4) Σχολή Δοκίμων Αστυφυλάκων Ρεθύμνου
Τηλ.: 28310-22595
- (5) ΤΕΙ ΚΡΗΤΗΣ (Παράρτημα Ρεθύμνου)
Τμήμα Μουσικής Τεχνολογίας & Ακουστικής Τηλ.: 28310-23747
- γ. Νομός Ηρακλείου (Περιοχή Ηρακλείου)
- (1) Σχολή Επιστημών Υγείας Πανεπιστημίου Κρήτης
Τμήμα Ιατρικής (ιστοσελίδα:
<http://www.med.uoc.gr/>)
Τηλ.:2810-394590
  - (2) Σχολή Θετικών & Τεχνολογικών Επιστημών
    - (α) Τμήμα Βιολογίας
(ιστοσελίδα: <http://www.biology.uoc.gr/>)
Τηλ.: 2810-394401
    - (β) Τμήμα Επιστήμης & Τεχνολογίας Υλικών
(ιστοσελίδα: www.materials.uoc.gr)
Τηλ: 2810-394270-2

- (γ) Τμήμα Επιστήμης Υπολογιστών
(ιστοσελίδα: www.csd.uoc.gr)
Τηλ: 2810-393500
  - (δ) Τμήμα Εφαρμοσμένων Μαθηματικών
Τηλ: 2810-393700
  - (ε) Τμήμα Μαθηματικών
(ιστοσελίδα: <http://www.math.uoc.gr/>)
Τηλ: 2810-393800
  - (στ) Τμήμα Φυσικής
(ιστοσελίδα: <http://www.physics.uoc.gr/>)
Τηλ: 2810-394003
  - (ζ) Τμήμα Χημείας
(ιστοσελίδα: <http://www.chemistry.uoc.gr/>)
Τηλ: 2810-545020
- (3) ΤΕΙ ΚΡΗΤΗΣ (ιστοσελίδα www.teicrete.gr/)
- (α) Σχολή Διοίκησης & Οικονομίας (τηλ: 2810-379610) :
    1. Τμήμα Λογιστικής
    2. Τμήμα Συνεταιριστικών Οργανώσεων & Εκμεταλλεύσεων
    3. Τμήμα Τουριστικών Επιχειρήσεων
  - (β) Σχολή Επαγγελματιών & Πρόνοιας (τηλ: 2810-379510) :
    1. Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας
    2. Τμήμα Νοσηλευτικής
  - (γ) Σχολή Τεχνολογίας Γεωπονίας (τηλ: 2810-379410) :
    1. Τμήμα Φυτικής Παραγωγής
    2. Τμήμα Θερμοκηπιακών Καλλιεργειών & Ανθοκομίας
  - (δ) Σχολή Τεχνολογικών Εφαρμογών (τηλ: 2810-379710):
    1. Τμήμα Ηλεκτρολογίας
    2. Μηχανολογίας
    3. Πολιτικών & Δομικών Έργων
    4. Εφαρμοσμένης Πληροφορικής & Μέσων
    5. Θετικών Επιστημών
  - (ε) ΤΕΙ ΚΡΗΤΗΣ/Τμήμα Χρηματοοικονομικής και Ασφαλιστικής
(ιστοσελίδα : www.finance.teicrete.gr)
Τηλ.: 28410-91200

Το Τμήμα Μέριμνας Προσωπικού της 5^{ης} Μεραρχίας Κρητών είναι στην διάθεση σας για οποιαδήποτε πληροφορία με σκοπό να σας εξυπηρετήσουμε με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

ΤΗΛΕΦΩΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

28210 25211-12

Εκ μέρους της 5^{ης} Μεραρχίας Κρητών σας ευχόμαστε καλή εγκατάσταση και καλή διαμονή σε κάθε γωνιά της Κρήτης

ΣΥΝΤΑΞΗ-ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

ΣΧΗΣ (ΥΠ-ΕΥ) ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ